

”Riemukas, vastustamaton
vuoristorataretki!”

Booklist

SOPHIE KINSËLLA

Sitä saa
mitä antaa

WSOY

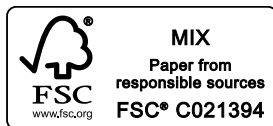
SOPHIE KINSELLA

*Sitä saa
mitä antaa*

SUOMENTANUT KAISA KATTELUS

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

ENGLANNINKIELINEN ALKUTEOS

I OWE YOU ONE

COPYRIGHT © MADHEN MEDIA LTD 2019

SUOMENNOKSEN © KAISA KATTELUS JA WSOY

ISBN 978-951-0-44210-4

PAINETTU EU:SSA

*Ystävälleni ja kustannustoimittajalleni
Joy Terekieville*

1

Minulla on sellainen vika, etten osaa antaa asioiden olla. Jos jotain on pielessä, se jää härnäämään mieltäni. Haluan fiksata sen saman tien. Lempinimeni ei turhaan ole Fixie.

Joskus tästä taipumuksesta on tietysti hyötyä. Parhaan ystäväni Hannahin häissä esimerkiksi näin heti ovelta, että vain puolessa pöydistä oli kukkakoristeet. Sinkoilin pöydästä toiseen ennen muiden vieraiden tuloa ja pelastin tilanteen, ja puheessaan Hannah kiitti minua siitä, että olin hoitanut »Kukkagaten». Hyvin tehty siis.

Toisaalta kerran yhden kylpylän uima-altaalla sattui niin, että pyyhkäisin pienen roskan vieressä istuvan naisen jalalta. Yritin vain auttaa. Kävi kuitenkin ilmi, ettei se ollutkaan roska vaan häpykarva, joita naisella kasvojen reiden puoliväliin saakka. Ja sitten pahensin tilannetta sanomalla: »Anteeksi! Luulin että se oli roska», ja nainen muuttui violetin sävyiseksi, ja kaksi muuta naista kääntyi katsomaan...

Ei olisi pitänyt sanoa mitään. Tajuan sen nyt.

No niin. Sellainen hassu ominaisuus minulla siis on. Sellainen pikku oikku. Asiat eivät jätä minua rauhaan. Ja juuri nyt minua vaivaa kokistölkki. Se nököttää kaupparamme vapaa-ajanosaston lähilyllä, näyttille asetetun šakkilaudan

edessä. Eikä siinä kaikki, šakkilaudassa on ruskea tahra. Joku on tietysti avannut tölkin, pamauttanut sen hyllylle niin kovakouraisesti, että kokista on roiskunut, ja jättänyt jäljet siivoamatta. Kuka?

Katson ympärilleni silmät viiruina, mutta epäilykseni kohdistuvat vääjäämättä Gregiin, myymäläapulaisemme. Greg juo koko ajan jotain, aamusta iltaan. Joko kädessä on limutölkki tai sitten hän ryystää kuvottavaa suodatinkahvia termosmukista, joka on koristettu maastokuvioilla ja verkolla ikään kuin hän olisi armeijassa eikä taloustavarakaupassa Actonissa. Hän jättää tölkkejä ja mukeja joka paikkaan ja saattaa joskus jopa työntää niitä asiakkaille ottaessaan vaikkapa kattilaa hyllyltä ja sanoa: »Pidäpä tätä hetki.» Olen kyllä kieltänyt häntä.

Oli miten oli. Nyt ei ole aikaa torua ketään. Ihan sama kuka tölkin on jättänyt (Greg, takuulla Greg), siitä on jäänyt ruma tahra juuri kun meille on tulossa tärkeitä vieraita.

Tiedän kyllä, että se on ylähyllyllä. Tiedän, ettei se suorastaan pistä silmään. Tiedän että useimmat ihmiset antaisivat sen olla. He sanoisivat: *Mitäs tuosta. Asiat tärkeysjärjestykseen!*

Minä en ole koskaan ollut kovin hyvä tärkeysjärjestyksissä.

Yritän kaikin voimin olla vilkuilematta tölkkiä ja katson sen sijaan ympärilleni kaupassa, joka muuten hohtaa puhauttaaan. Vähän sekaista täällä on, mutta se kuuluu vain tyyliin meidän monipuolisessa kodintarvikeliikkeessämme. (*Perheyrittys vuodesta 1985 lukee ikkunassa.*) Meiltä saa vähän kaikkea veitsistä esiliinoinihin ja kynttilänjalkoihin, ja tavarat on mahdutettava esille.

Yhtäkkiä huomaa vanhan sadetakkiin sonnustautuneen herran keittiötarvikeosastolla. Hän tavoittelee käsi vapisten valkoista mukia, ja minä kiirehdin antamaan sen hänelle.

»Olkaa hyvä», sanon ystävällisesti hymyillen. »Voin viedä

tämän kassalle odottamaan. Tarvitsetteko jotain muutakin? Voinko olla avuksi?»

»Ei kiitos», hän sanoo tutisevalla äänellä. »Tarvitsen vain tämän yhden mukin.»

»Onko valkoinen teidän lempiväri?» tivaan lempeästi, koska valkoisen mukin ostamisessa on jotain sietämättömän alakuloista.

»No jaa.» Hänen katseensa harhailee mukihyllyssä. »Minä kyllä tykkään ruskeista.»

»Ai esimerkiksi tällaisesta?» Otan alas ruskean keramiikkamukin, jonka hän on luultavasti hylännyt siksi, ettei ole yletynyt siihen. Se on vankka muki, jossa on iso tukeva korva. Siitä olisi varmasti kodikasta juoda teetä takkatulen ääressä.

Miehen katse kirkastuu, ja minä ajattelen: »Arvasinhan.» Kun elämässä on muuten paljon rajoitteita, mukin valinnalla voi olla iso merkitys.

»Tämä on punnan kalliimpi», kerron. »Neljä puntaa yhdeksänkymmentäyhdeksän penniä. Onko hinta ok?»

Mikään ei nimittäin koskaan ole itsestäänselvää. Koskaan ei pidä olettaa mitään. Niin isä minulle opetti.

»Ihan hyvä hinta, kultaseni.» Hän hymyilee. »Ihan hyvä.»

»Hienoa! No, tänne päin sitten...»

Johdatan häntä varoen pitkin kapeaa käytävää ja vahtaan silmä kovana vaaran paikkoja. En suinkaan toimi näin silkkää epäitsekkyyttäni – tämä mies on romauttelija. Sen näkee ensi silmäyksellä. Vapisevat kädet, epävarma katse, kulunut vanha kauppakärri, jota hän vetää perässään... kaikki romauttelijan tunnusmerkit. Ja juuri nyt en totta totisesti halua lattialle mitään astiansirpaleita. Jaken vieraat tulevat hetkenä minä hyvänsä.

Hymyilen miehelle pirteästi ja salaan sisimmät tunteeni, vaikka pelkkä Jaken nimen ajatteleminen saa mahan kouristumaan jännityksestä. Niin käy aina. Mielessäni välähtää

Jake ja mahaa kouristaa. Olen jo tottunut siihen, vaikken olekaan varma, onko se täysin normaalia. En tiedä, miten muut ihmiset suhtautuvat sisaruksiinsa. Parhaalla ystävälläni Hannahilla ei ole siskoja eikä veljiä, eikä tällaista voi ihan keneltä tahansa mennä utelemaan. »Millaisia tunteita teidän sisarukset teissä herättävät? Tuleeko vähän jännittynyt olo, vähän kireä ja epävarma?» Sellainen olo minulle ainakin tulee veljestäni Jakesta. Nicolen takia minun ei sentään tarvitse jännittää, mutta kyllä hänkin saa hermoni kiristymään niin, että joskus tekisi mieli pamauttaa jotain nyrkillä.

Kiva olo ei siis tule kumpaisestakaan.

Ehkä se johtuu siitä, että he ovat minua vanhempia ja että he ovat nostaneet riman korkealle. Kun menin 11-vuotiaana yläasteelle, Jake oli kuusitoista ja jalkapallojoukkueen tähti. Nicole oli viisitoista ja niin kaunis, että hänet oli värvätty mallitoimistoon. Kaikki koulussa halusivat olla hänen kave-reitaan. Minulle sanottiin ihailevasti: »Onko Jake Farr sinun veljesi? Onko Nicole Farr sinun siskosi?»

Nicole oli samanlainen hajamielinen harhailija kuin nyky-äänkin, mutta Jake hallitsi kaikkea. Hän oli määrätietoinen. Tarmokas. Äkkipikainen. Muistan ikuisesti, miten hän kerran riideltään äidin kanssa meni kadulle potkimaan limutölkkiä ja karjumaan kirosanoja yötaivaalle. Katsoin häntä yläkerran ikkunasta melkein lumoutuneena, vähän kauhuissani. Nyt olen kaksikymmentäseitsemän, mutta eihän sisäinen yksi-toistavuotias ikinä lopullisesti mihinkään katoa.

On minulla tietysti muitakin syitä tuntea itseni surkimukseksi Jaken rinnalla. Konkreettisia syitä. Taloudellisia syitä.

Ja niitä en aio ajatella nyt. Sen sijaan hymyilen vanhalle herralle ja yritän vaikuttaa siltä kuin minulla olisi kaikki maailman aika. Niin isä olisi tehnyt.

Morag lyö hinnan koneeseen, ja mies vetää esiin kuluneen nahkaisen kolikkokukkaron.

»Viisikymmentä...» kuulen hänen sanovan, kun hän tiirai-lee kolikkoja. »Onkos tämä viisikymmenpenninen?»

»Minäpä katson», Morag sanoo rauhoittavaan tapaansa. Morag on ollut meillä töissä seitsemän vuotta. Ensin hän oli asiakas, sitten hän näki kaupan seinällä postikorttiin kirjoitetun hakuilmoituksen. Nyt hän on apulaismyymäläpäällikkö ja hoitaa itsenäisesti onnittelukorttien sisäänoston – hänellä on erinomainen silmä. »Ei, se on kymmenpenninen», hän sanoo vanhalle herralle ystävällisesti. »Onko teillä siellä toista punnan kolikkoa?»

Katseeni harhautuu taas kokistölkkiin ja tahraiseen šakkilautaan. Ei haittaa, vakuutan itselleni. Tölkkiä ei nyt ehdi siivota pois. Eivätkä vieraat sitä huomaa. He tulevat esittelemään oliiviöljyjään eivätkä tarkastamaan paikkoja. Annat nyt vain olla, Fixie.

Anna olla.

Ei hemmetti, en minä pysty. Tulen hulluksi, kun tölkki on hyllyllä.

Vilkuilen sitä koko ajan. Sormeni alkavat liikehtiä niin kuin aina, kun minulta on menossa hermot ja haluan päästä fiksaamaan jotain. Ne alkavat rummuttaa kiihkeästi toisiaan. Ja jalkani alkavat tehdä outoa naputusliikettä: *eteen-yli-takaisin, eteen-yli-takaisin.*

Olen ollut tällainen pikkulapsesta saakka. Olen voimaton. Tiedän että olisi älytöntä raahata esiin tikkaat, hakea vesisanko ja ruveta puhdistamaan tahraa, kun vieraat voivat saapua hetkenä minä hyvänsä. Minä tiedän sen.

»Greg!» Greg ilmestyy esiin lasitavarahyllyn takaa, ja minulta pääsee hallitsemattomasti: »Pian! Hae tikkaat. Tuo tahra pitää putsata.»

Greg katsoo osoittamaani suuntaan ja hätkähtää syyllisen näköisenä nähdessään kokistölkin.

»En se minä ollut», hän sanoo heti. »Se en todellakaan

ollut minä.» Hän on hetken hiljaa ja sanoo sitten: »Tai siis en ainakaan huomannut.»

Gregille on helppo antaa anteeksi, sillä hän on hyvin uskollinen työntekijä ja tekee pitkiä päiviä.

»Ihan sama kuka se oli», sanon reippaasti. »Nyt tuo pitää vain siivota pois.»

»Okei», Greg sanoo kuin sulattelisi asiaa. »Jep. Mutta eikö ne tyypit ole kohta tulossa?»

»Joo, ja siksi meidän pitääkin olla nopeita. Pidetään kiirettä.»

»Okei», Greg sanoo taas eikä liikuta sormeakaan. »Jep. Perille meni. Missä Jake on?»

Oikein hyvä kysymys. Juuri Jake on alun perin törmännyt oliiviöljytyypeihin. Ilmeisesti baarissa. Hän tämän tapaamisen on järjestänyt. Eikä hän ole täällä.

Mutta uskollisuus perhettä kohtaan estää minua sanomasta mitään ääneen. Uskollisuus perhettä kohtaan on keskeinen käsite elämässäni. Ehkä kaikkein keskeisin. Jotkut ihmiset kuulevat korvissaan Herramme Jeesuksen opastuksen; minä taas kuulen, miten isä sanoi ennen kuolemaansa itälontolaisella aksentillaan: *Perhe on tärkein, Fixie. Perhe vie eteenpäin. Perhe ennen kaikkea.*

Uskollisuus perhettä kohtaan on meille vähän niin kuin uskonto.

»Aina se Jake jättää sinut pulaan», Greg mutisee. »Koskaan ei tiedä milloin se tulee. Siihen ei voi luottaa. Lisäksi meillä on väki vähissä tänään, kun äidilläsi on vapaapäivä.»

Kaikki tämä saattaa hyvinkin olla totta, mutta kuulen taas päässäni isän äänen: *Perhe on ykkönen. Pidä julkisesti perheen puolia. Jälkeenpäin voit sitten puhua suusi puhtaaksi.*

»Jakella on joustava työaika», muistutan Gregille. »Tästä on sovittu.»

Kaikki me Farrit työskentelemme kaupassa – äiti, minä,

Jake ja siskoni Nicole – mutta vain minä ja äiti teemme täyttä päivää. Jake itse sanoo olevansa meillä »konsulttina». Hän vetää myös ikiomaa firmaa ja suorittaa netissä MBA-tutkintoa, joten hän piipahtaa kaupassa aina kun voi. Ja Nicole opiskelee joogaohjaajaksi maanantaista perjantaihin ja pääsee siksi töihin ainoastaan viikonloppuisin. Ja joskus hän tuleeekin.

»Jake on varmaan matkalla», sanon vielä reippaasti. »Tämä täytyy nyt joka tapauksessa hoitaa. Vauhtia! Tikkaat!»

Gregin hilatessa tikkaita pitkin lattiaa minä juoksen takahuoneeseen ja lasken ämpäriin kuumaa vettä. Pitää vain nousta nopeasti tikkaita, pyyhkiä tahra, napata tölkki, hypätä alas ja siivota tavarat piiloon ennen vieraiden tuloa. Helppo juttu.

Vapaa-ajanosasto ei oikein istu astiapyyhkeiden ja hillontekopakkausien keskelle. Mutta isä päätti sen paikan, emmekä me ole siirtäneet sitä. Isä rakasti lautapelejä. Hän sanoi aina, että lautapelit ovat yhtä olennainen osa kodin tarpeistoja kuin lusikat. Kattilaa ostamaan tulleet asiakkaat saattoivat lähteä Monopoli kainalossa.

Isän kuolemasta on yhdeksän vuotta, ja me olemme yrittäneet pitää kaupan juuri sellaisena kuin hän halusi. Meillä myydän yhä englanninlakuja. Meillä on edelleen pikkuruisen rautakauppaosasto. Ja meillä on vapaa-ajanosasto peleinneen, palloineen ja vesipyssyineen.

Isä nimittäin osasi myydä mitä tahansa kenelle tahansa. Hän oli hurmuri. Mutta ei mikään rehentelevä huijarihurmuri vaan ihan oikeasti hurmaava ihminen. Hän uskoi joka ainoaan myymäänsä tuotteeseen. Hän halusi tehdä ihmiset onnellisiksi. Ja tekikin. Hän synnytti kokonaisen yhteisön tänne pieneen Länsi-Lontoon kolkkaan (hän sanoi itseään maahanmuuttajaksi, koska oli kotoisin East Endistä) ja se yhteisö on yhä olemassa. Olkoonkin, että koko ajan on vähemmän niitä asiakkaita, jotka oikeasti tunsivat isän.

»Okei», sanon ja rynnin myymälän puolelle ämpäriini kanssa. »Tähän menee silmänräpäys.»

Syöksähdän ylös tikkaita ja alan hangata ruskeaa tahraa. Näen Moragin alhaalla esittelemässä asiakkaalle kuorima-veistä, ja vastustan kiusausta puuttua keskusteluun. Minä tunnen veitset, olen käynyt kokkikoulun. Mutta ei kukaan voi olla kaikkialla yhtä aikaa ja –

»Ne tulivat», Greg ilmoittaa. »Parkkipaikalle pysäköi juuri auto.»

Jake vaati pitämään ainoaa parkkipaikkaamme varattuna oliiviöljytyypeille. Luultavasti he olivat kysyneet häneltä: »Onko teillä pysäköintitilaa», eikä Jake ollut halunnut vastata: »Vain yksi paikka», koska hänessä on vähän teeskentelijän vikaa. Ja niinpä hän varmaan sanoi muina miehinä: »Totta kai!» ikään kuin meillä olisi maanalainen halli.

»Ei haittaa», sanon hengästyneenä. »Tämä oli tässä. Valmistu tuli.»

Heitän rätin ämpäriin ja alan nopeasti laskeutua kokistölkki kädessä. No niin. Se kävi hetkessä, ja nyt asia ei enää ärsytä minua ja –

»Varovasti siellä tikkailla.»

Varoittaja on Greg, mutta hän nyt on aina jakelemassa netistä lukemiaan hölmöjä turvamääräyksiä, joten jatkan laskeutumista yhtä vauhdikkaasti, kunnes hän huutaa vilpittömän hätääntyneellä äänellä: »Seis!»

»Fixie!» Stacey kiljaisee kassalta. Hän on toinen myymäläapulainen, ja hänen läpätunkevalta nenä-ääneltään on mahdoton sulkea korvia. »Varo!»

Käänny katsomaan ja tajuan hitaasti, mitä olen tehnyt. Hihani on tarttunut verkkopallokoriin, joka taas on takertunut valtavan saavin sankaan, ja saavi on täynnä superpalloja. Ja kohta se keikahtaa hyllyltä... enkä voi tehdä mitään. *Helvetti...*

»Apua!»

Nostan vapaan käteni suojaksi pienten kumipallojen vyöryltä. Niitä pomppii päähän, olkapäihin, kaikkialle kauppaan. Miksi hemmetissä meillä edes on näin paljon superpalloja?

Päästyäni alas tikkailta katson kauhuissani ympärilleni. On suuri ihme, ettei mitään ole mennyt rikki. Mutta lattia on oikea superpallomeri.

»Pian!» sanon Gregille ja Staceyille. »Tiimityötä! Kerätkää ne! Minä menen vieraita vastaan.»

Kun riennän ovelle, Greg ja Stacey näyttävät kaikkea muuta kuin tiimiltä, itse asiassa he toimivat kuin tiimin vastakohta. He törmäilevät toisiinsa ja kiroilevat. Greg tunkee hädissään palloja paidan etumuksen sisään ja housuntaskuihin, ja minä kiljun: »Pankaa ne takaisin saaviin!»

»Minä en edes huomannut sitä kokistahraa», Stacey hymähtää, kun kuljen ohi. »Olisi vain kannattanut antaa sen olla.»

Onko tuosta jotain apua? tekee mieli kysyä. Mutta en kysy. Stacey on hyvä työntekijä eikä häntä kannata suututtaa. Pitää vain kestää ne, mistä äiti ja minä käytämme termiä SHH (Staceyn hölmöt hetket).

Tosiasiaassa pidän suuni kiinni tietysti siksi, että hän on oikeassa. Minun olisi pitänyt antaa asian olla. En vain osaa olla fiksaamatta, jos fiksattavaa on. Minussa on sellainen vika. Sellainen minä olen.

2

Vieraat näyttävät yläluokkaisilta. Tietysti. Veljeni Jake hengaillee mielellään vähän paremmissa piireissä. Hän on aina ollut kunnianhimoinen, ihan pikkupojasta saakka. Aluksi hänen kunnianhimonsa kohdistui jalkapallojoukkueeseen pääsemiseen. Sitten, vähän alle parikymppisenä, hän alkoi liikkua äveriäiden porukoissa, ja yhtäkkiä hänelle ei enää oikein kelvannutkaan meidän kotimme eikä meidän lomaviettotyylimme, ja kerran hän jopa moitti isän aksenttia, mikä oli kamalaa. (Taas hirveä riita. Äiti kiihtyi kunnolla. Muistan vieläkin lattian läpi kantautuvan huudon.)

Jake työskenteli kiinteistövälittäjänä Fulhamissa – ennen kuin perusti oman firman kolmisen vuotta sitten – ja siellä hänestä tuli entistä pahempi hienostelija. Hän haluaa veljeillä sellaisten tyyppien kanssa, joilla on tyylikkää nahkakengät, identtinen hiustyyli ja yläluokkainen aksentti. Kaiken kaikkiaan hän siis kantaa kaunaa siitä, ettei ole syntynyt Chelseaassa. Siitä, ettei kuulu kermaan, niihin tyyppeihin joita vilahdelee telkkarissa ja jotka juhliivat kuninkaallisten kanssa ja käyvät kuudella lomamatkalla vuodessa. Mutta kun tilanne on mikä on, voi ainakin luuhata King's Roadin pubeissa Rupert-nimisten kavereiden kanssa.

Range Roverista astuva kaksikko kuuluu nimenomaan siihen sakkiiin, sen näkee jo pikeepaidoista, purjehduskengistä ja ruskettuneesta naamasta. Tällaiset tyytit ovat minusta suoraan sanoen vähän pelottavia, mutta ajattelen, että pää pystyyyn Fixie, ja menen heitä vastaan. Näen heidän katselevan kauppaä epäluuloisina otsa rypyssä, ja minussa herää pieni uhma. Eihän meidän julkisivumme tosiaan ole maailman kaunein – 1970-luvun kaupparakennus – mutta

ikkunalasit hohtavat ja keittiötekstiilisommitelma on hieno. Kivijalkakaupaksi meillä on paljon tilaa ja olemme käyttäneet sen hyvin. Etuosassa on monta esillepanopöytää, taempaan kolme käytävää, toimiva järjestely kaikkineen.

»Hei!» pidempi miehistä tervehtii. »Clive Beresford. Oletko sinä Felicity?»

Monet luulevat, että Fixie on lyhennys Felicitystä. Olen tottunut siihen.

»Fixie.» Hymyilen ja puristan hänen kättään. »Tervetuloa Farsille.»

»Simon.» Toinen mies nostaa kättään ja hilaa sitten painavan näköisen laatikon ulos Range Roverista. »Löydettiinpä! Teillä on tässä mukavasti tilaa.»

»Niin on», nyökyttelen. »Meillä on käynyt tuuri.»

»Vaikka ei tämä kyllä Notting Hilliä ole.»

»Notting Hilliä?» toistan kummissani.

»Jake sanoi että perheyritys on Notting Hillissä.»

Nipistän suuni kiinni. Jake on aina Jake. Tietysti hän on väittänyt, että kauppa sijaitsee Notting Hillissä. Sanoi varmaan, että Hugh Grant on kanta-asiakkaita.

»Ei, tämä on Actonia», sanon kohteliaasti.

»Mutta olette ilmeisesti piakkoin laajentamassa Notting Hilliin?» Clive intää, kun menemme sisään. »Niin sinun veljesi ainakin sanoi.»

Laajentamassa Notting Hilliin? Täyttä potaskaa. Jake on tietysti vain halunnut tehdä vaikutuksen pariin tuntemattomaan tyyppiin baarissa. Mutta kuulen isän äänen päässäni: *Perhe on ykkönen, Fixie.*

»Ehkä», sanon ystävällisesti. »Kuka tietää?» Paimennan heidät kauppaan, viittoilen kohti kattiloita, muovirasioita ja pöytäliinoja. »Tällaista täällä on.»

Hetkeksi tulee hiljaista. Huomaan kyllä, ettei tämä ole sitä, mitä he odottivat. Simon tarkastelee esille asetettuja

hillopurkkeja. Clive astuu pari askelta peremmälle ja katsoo uteliaasti Monopolia. Siinä samassa hänen päähänsä putoaa punainen superpallo.

»Au!» Hän nostaa katseensa. »Mitä –»

»Anteeksi!» sanon nopeasti. »Olipas outoa!»

Hemmetti. Hyllyllä vaani näköjään vielä yksi harhautunut pallo.

»Teillä on siis suunnitelmissa tehdä tästä laadukas deli?» Simon näyttää kummastuneelta. »Myyttekö te ollenkaan ruokaa?»

Taas uhmakkuus nostaa päätään. Jake on ilmeisesti puhunut mitä sattuu, mutta se ei kyllä ole minun vikani.

»Ilman muuta», sanon nyökytellen. »Öljyjä, etikoita, mausteita, sen sellaista. Laske ihmeessä se laatikko käsis-täsi.»

»Mielelläni.» Hän jysäyttää laatikon lipastolle, jonka olemme tyhjentäneet tavaroista. (Yleensä käytämme takahuonetta, mutta se on nyt täynnä purkamista odottavia tuoksu-kynttilälaatikoita.) »No niin, minäpä näytän, mikä meillä on homman nimi. Olemme löytäneet aivan vertaansa vailla olevia oliiviöljyjä.» Hänen puhetyylinsä on todella yläluokkainen. »Maistapa.»

He ovat ottaneet puulaatikoista isoja oliiviöljypulloja. Simon asettelee lipastolle ripein ottein öljylautasia, ja Clive loihtii esiin valmiiksi leikattuja leivänpaloja.

Hän selittää jotain italialaisesta oliivivilasta, mutta minä en kuuntele kunnolla, sillä tuijotan kauhuissani Gregiä. Hän on juuri tullut esiin – ja hänen taskunsa ovat edelleen täynnä superpalloja. Koko housunetumus näyttää valtavalta, mukuraiselta ja yksinkertaisesti... *kummalliselta*. Miksei hän pannut palloja pois?

Muljautan hänelle kiihkeästi silmiäni, mikä tarkoittaa: *Miksi sinulla on vielä superpalloja taskussa?* Greg vastaa silmän-

muljautuksella, jonka merkitys on ilmeisesti: *Tähän on hyvä syy, usko pois.*

En todellakaan usko. Gregin tarkoitus on aina hyvä, se on selvä, mutta hänen logiikkansa on horjuvaa ja hermostuttavaa. Hän on vähän niin kuin viimeisiään vetelevä tietokone, joka toimii moitteettomasti, kunnes yhtäkkiä päättää lähettää koko sähköpostiarkiston Venezuelaan.

»Haluatko maistaa?»

Terästäydyn, Cliven mainospuhe on ohi ja hän tarjoaa minulle leivänpaloja ja oliiviöljyä.

Kastan leivän öljyyn ja maistaessani sitä mietin mielesäni: Tietysti Jake on järjestänyt tämän palaverin sellaiseksi päiväksi, kun äiti ei ole kaupassa. Kuvitteleeko hän, että pystyy muiluttamaan oliiviöljyn äidin haukankatseen ohi? Ettei äiti huomaa mitään? Äiti huomaa kaiken. Jokaisen ostotapah-tuman, palautuksen ja sähköpostin. Ihan kaiken.

Silloin tajuan, että hienostopojat vilkuilevat vaivihkaa Gregin pullottavaa etumusta. Ei kyllä mikään ihme. Näky on aika hämmäntävä.

»Pahoittelen Gregin erikoista ulkonäköä», sanon rennosti naurahtuen. »Ei hän yleensä näytä tuolta! Hänellä vain on –»

»Hormonihäiriö», Greg keskeyttää nyökäten tyyneästi päätään, ja olen tukehtua leipääni. Miksi... Mitä hän edes tarkoittaa... *hormonihäiriöllä.* »Epämukavaa», Greg lisää merkitsevästi.

Olen tottunut Gregin outouteen, mutta joskus minäkin mykistyn.

»Hassu juttu», Greg lisää rohkaistuneena saamastaan huomiosta, »veljellä oli nimittäin syntyessä vain puolikas haima. Ja äidillä taas on toimimaton munuainen –»

»Kiitti, Greg!» huudahdan epätoivoissani. »Kiitos että... Kiitos.»

Tyylikkääät miekkoset näyttävät entistä kauhistuneemmilta, ja Greg luo minuun itsetyytyväisen katseen kuin sanoisi: »Aika hyvin pelastettu, eikö?»

Noin sadannen kerran mietin, olisiko Greg mahdollista lähettää jollekin kurssille. Kurssille, jolla hän oppisi olemaan ei-Greg.

»No niin!» sanon, kun Greg saapastelee tiehensä. »Nämä oliiviöljyt on uskomattomia.» En puhu silkkaa kohteliaisuuttani, olen ihan tosissani. Öljyt ovat täyteläisiä, tuoksuvia ja herkullisia, erityisesti tummanvihreä jossa on vivahdus pipuria. »Mikä näiden jälleenmyyntihinta on?»

»Hinnat ovat tässä», sanoo Simon ja ojentaa paperin. Silmäilen lukuja – ja hyvä etten lennä selälleni. Yleensä pokkani pitää tällaisissa tilanteissa, mutta nyt minulta pääsee älähdys:

»*Yhdeksänkymmentäviisi puntaa?*»

»Nämä ovat tietysti laadukkaita luksustuotteita», Clive sanoo liukkaasti. »Kuten selitimme, niitä tuotetaan aivan ainutlaatuisella tilalla ja tuotantoprosessi on erityinen –»

»Mutta eihän kukaan maksa yhdeksääkymmentäviittä puntaa ruokaöljypullosta!» Tekisi melkein mieli nauraa. »Ei ainakaan tässä kaupassa. Pahoittelen.»

»Mutta entäs sitten, kun avaatte Notting Hillissä?» Simon puuttuu puheeseen. »Siellä on aivan toisenlainen kuluttajakunta. 'Notting Hillin perhedeli' on muuten tosi hyvä nimi.»

Yritän salata järkytykseni. Anteeksi mikä? Kauppamme nimi on Farris. Nimen antoi isä, joka oli Michael Farr, eikä se muuksi muutu.

»Tällaista oliiviöljyä meillä myydään.» Gregin ääni yllättää meidät kaikki, ja hän laskee pullon pöydälle. »Hinta on viisi ysi-ysi.» Hän tutkailee hienostopoikia pullottavilla harmailla silmillään. »Sanonpahan vain.»

»Aivan», Simon vastaa pienen hiljaisuuden jälkeen. »Tuo on tietysti täysin erilainen tuote kuin tämä meidän. Ei mil-

lään pahalla, mutta jos maistatte, huomaatte kyllä eron halvemmän öljyn laadussa. Sallitteko?»

Huomaan, miten taitavasti hän on vetänyt Gregin mukaan keskusteluun. Nyt hän kaataa meidän 5,99 puntaa maksavaa öljyämme lautaselle ja kastaa siihen leivänpaloja. Maistan ja tajuan mitä hän tarkoittaa. Meidän öljymme maku on paljon ohuempi.

Mutta kauppiaan on tunnettava asiakkaansa. Hänen on tiedettävä heidän rajansa. Olen selittämäisilläni Simonille, että meidän asiakkaamme ovat käytännöllistä, asiallista väkeä eivätkä ikimailmassa maksaisi yhdeksääkymmentäviittä puntaa ruokaöljystä, mutta juuri silloin ovi avautuu, ja kun käännyn, näen Jaken harppovan sisään.

Hän on vaikuttava näky. Kuten aina. Hänellä on isän jyrkevä leuka ja isän tuikkivat silmät, ja hänellä on hienot vaatteet. Yläluokkaisen kiinteistönvälittäjän asu: tummansininen pikkutakki, solmio, kiiltävät kalliit kengät, kalvosinnapit.

Heti kun näen hänet, kimppuuni hyökkää parvi tuttuja ajatuksia kuin lepattavia korppeja. *Riittämätön. Syyllinen. Huono. Surkimus.*

Ei tässä ole mitään uutta. Isoveljeni on aina herättänyt minussa tällaisia tunteita ja miksi ei? Minulla on toinenkin vankkumaton elämänohje *perhe on ykkönen* -mantran lisäksi, ja se on *ole reilu*. Olen aina reilu ja totuudenmukainen, vaikka se tekisi kuinka kipeää.

Ja kipeä totuus on, että Jake on menestyjä ja minä olen epäonnistuja. Hän on se, joka perusti tuonti- ja vientiliikkeen saamatta siihen penniäkään keneltäkään. Hän on se, joka tienasi omaisuuden myymällä ihonvärisiä saumattomia alushousuja johonkin alekauppaan. Hän on se, jolla on hieno auto, käyntikortteja ja MBA-tutkinto (melkein).

Minä olen se, joka sai lainan äidiltä (»meidän perintörahoja», Jake sanoo aina), se, joka yritti perustaa pitopalvelun

ja epäonnistui surkeasti. Ja joka ei vieläkään ole maksanut rahoja takaisin.

En minä mikään perheen musta lammas ole. Se olisikin säihkyvää ja kiinnostavaa. Minä olen vain tyhmä tolo lammas, jolla on edelleen sängyn alla pino tummanvihreitä esiliinoja, kaikissa pitopalvelun logo: *Farr's Food*. (Kaiken muun myin, mutta niistä en päässyt eroon.) Ja Jaken seurassa tunnen oloni entistä tyhmemmäksi ja tollommaksi. Tuppisuutollocksi, sillä en yleensä avaa suutani, ja kun avaan, alan änkyttää.

Minulla on näkemyksiä, minulla on ideoita. Ihan totta. Kun hoidan kauppaa itsekseni – tai äidin kanssa – osaan johdattaa ihmisiä. Uskallan sanoa mielipiteeni. Mutta Jaken ja joskus jopa Nicolen läsnä ollessa harkitsen visusti, ennen kuin avaan suuni. Ilmassa nimittäin leijuu ääneen lausumaton ajatus: *Mitä sinä muka tiedät? Sinähän menit konkkaan.*

Ainoa, joka saa minut tuntemaan, ettei menneillä ole merkitystä ja että minullakin on vielä arvoa, on äiti. Ilman äitiä en ehkä olisi selvinnyt.

»Terve!» Jake tervehtii vieraita. »Olettekin jo täällä! *Ciao*.»

Ciao. Tällä tavalla hän puhuu heidän kanssaan. Me olemme varttuneet samassa perheessä, mutta en voisi kuvitellakaan, että minusta tulisi ihminen, joka sanoo *ciao*.

»Jake!» Clive taputtaa häntä selkään. »Mitä mies?»

»Ai tämäkö muka on Notting Hilliä?» vitsailee Simon pudistaessaan Jaken kättä. »Tämähän on hemmetti Acton!»

»Imperiumin alku», Jake sanoo leveästi hymyillen. Sitten hän luo minuun nopean katseen, jonka osaan vaivattomasti tulkita. Se sanoo: »Oletan ettet ole paljastanut minua.»

Minä luon häneen katseen, joka ilmaisee: »Notting Hillin perhedeli?» Mutta nyt hän ei enää ole huomaavinaanakaan minua.

Niin hän tekee usein ollessaan hienojen ystäviensä seurassa. Pelkää varmaan, että paljastan hänen pikku valheitaan.

Rakkaus kuittaa kaikki velat.

Fixie on lempinimensä ansainnut: hänen on pakko fiksata kaikki, mikä ei ole ihan justinsa. Asiaan kuuluu, että kaveriakaan ei voi olla auttamatta. Kun tuntematon ruskeasilmäinen mies pyytää häntä kahvilassa vahtimaan läppäriään, Fixie toki suostuu – ja pelastaa koneen samalla vesivahingolta. Kiitollinen Seb kirjoittaa Fixielle velkakirjan, mistä seuraa varsinainen vastapalveluksien pingismatsi. Uskaltaako auttavainen Fixie lopulta fiksata itsensäkin ja taistella oman onnensa puolesta?

Alkuperäispäällinen Eileen Carey, kuva amesto/Shutterstock

	 9 789510 442104
www.wsoy.fi	84.2 ISBN 978-951-0-44210-4